

18.3.2009

LOS-2008-R-41-531

Juhani Laaksonen
Palolaistentie 181
23100 MYNÄMÄKI

Viite / Hänvisning

Asia / Ärende

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta; kanalan perustaminen

Juhani Laaksonen on 23.12.2008 toimittanut Lounais-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista yhteysviranomaisen lausuntoa varten ympäristövaikutusten arviointiohjelman, joka koskee 100 000 kanan kanalahanketta perustettavan osakeyhtiön lukuun Mynämäen kunnan Palolaisten kylässä.

HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Hankkeen nimi

Kanalahanke Mynämäelle

Hankkeesta vastaava

Juhani Laaksonen
perustettavan osakeyhtiön lukuun
Palolaistentie 181
23100 MYNÄMÄKI

YVA-Konsultti

Watrec Oy
toimialapäällikkö Mika Manninen
Wahreninkatu 11
30100 FORSSA

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n hankeluettelon 1 a) kohdan perusteella hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Yhteysviranomaisena toimii Lounais-Suomen ympäristökeskus.

YVA-menettelyssä tarkoitus on, että selvitetään ne asiat ja vaikutukset, jotka hankkeessa ja sen ympäristössä ovat merkittäviä hankkeen suunnittelun ja päätöksenteon kannalta ja joita eri tahot pitävät tärkeinä. Ympäristövaikutusten arviointiohjelman tavoitteena on esittää tiedot hankkeesta ja sen ympäristövaikutuksista kokonaisuutena sekä siitä, miten hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutukset selvitetään ja arvioidaan.

Yhteysviranomaisen lausunnossa tarkastellaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa esitettyjen arviointiohjelman sisällöllisten vaatimusten toteutumista.

Arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella hankkeesta vastaava laatii ympäristövaikutusten arviointiselostuksen. Arviointiselostus ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto tulee liittää aikanaan lupahakemusasiakirjoihin.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Arviointiohjelman mukaan hankkeen toteuttaminen edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa Lounais-Suomen ympäristökeskukselta ja rakentamiseen tarvitaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset rakennusluvut kunnan rakennusvalvontaviranomaiselta.

Hanke, sen tarkoitus ja sijainti

Hankkeen tarkoituksena toteuttaa Mynämäen kunnan Palolaisten kylään 100 000 kanan pienryhmäkanala, joka takaa riittävän volyymin kilpailukyvyn säilyttämiseksi ja elinkeinon harjoittamisen turvaamiseksi tulevaisuudessa. Hanke sijoittuu Juhani Laaksosen omistamalle kiinteistölle Palolaisten kylässä. Kiinteistöllä on nykyisellään 8 820 kanan kanala, munien lajittelukeskus, pastan valmistuslaitos ja lantala. Kanalatoimintaa kiinteistöllä on harjoitettu vuodesta 1987 alkaen.

Laajennuksella pyritään logistisesti tehokkaan kanalakeskittymän muodostamiseen. Perustettavan osakeyhtiön osakkaat harjoittavat munapakkaamotoimintaa, jonka riittävä munansaanti on tarkoitus varmistaa uuden kanalan perustamisella.

Kanalahankkeessa munantuotanto kasvaa nykyisestä 160 tonnista vuodessa noin 2000 tonniin. Lannankäsittely on suunniteltu toteutettavaksi kuivauksella tai pelletöimällä. Kanala liitetään kunnan vesi- ja viemäriverkkoon.

Hankkeen toteuttamisessa otetaan huomioon parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaiset ratkaisut teknisessä toteuttamisessa sekä ympäristökysymyksissä.

Kanalan sijaintialue on kaavoittamatonta. Hankkeen sijaintialue on savipohjaista peltoa ja osin kallioista metsämaata. Mynämäen lahden maisema-alue sijoittuu hankkeen välittömään läheisyyteen. Hanke ei sijoitu pohjavesialueelle. Pintavesistä Laajoki kulkee hankkeesta lähimmillään noin kahden kilometrin päässä.

Vaihtoehdot

YVA-menettelyssä tarkastellaan nykyisen toiminnan sijaintipaikan yhteyteen toteutettavia vaihtoehtoja. YVA-menettelyssä arvioidaan seuraavat samalle kiinteistölle sijoitettavat vaihtoehdot:

Hanketta ei toteuteta (0-vaihtoehto)

Toimintaa jatketaan 8 820 kanan kanalassa nykyisellä tavalla.

Vaihtoehto 0+

Nykyinen kanala laajennetaan 40 000 kanan kanalaksi.

Vaihtoehto 1

Uusi 100 000 kanan kanala rakennetaan peltoaukean pohjoisreunaan.

Vaihtoehto 2

Uusi 100 000 kanan kanala rakennetaan metsän reunaan.

Vaihtoehtoissa 1 ja 2 tarkastellaan lannankäsittelyn eri vaihtoehtoja.

Arviointimenettelyn yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

Arvioitavat ympäristövaikutukset ja arviointimenetelmät

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan YVA-lain 2 §:n edellyttämiä vaikutuksia. Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa keskitytään merkittävimpiin vaikutuksiin ja tarkastellaan mm. olemassa olevan tiedon, tehtävien selvitysten, laskelmien ja asiantuntija-arvioinnin ja osallistumisen pohjalta seuraavia asioita:

- vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- vaikutukset maaperään, veteen, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen
- edellä mainittujen tekijöiden keskinäiset vuorovaikutussuhteet

Hankkeen vaikutuksissa tarkastelukohteina ovat erityisesti haju, liikenne, melu, vaikutukset maaperään, pohjaveteen ja pintaveteen, ilmanlaatu, luonto ja luonnon monimuotoisuus, yhdyskuntarakenne, maisema ja kulttuuriperintö, sosiaaliset ja terveydelliset vaikutukset. Tarkastelussa selvitetään myös rakentamisen aikaiset vaikutukset sekä toiminnan aikaiset riskit ja ympäristöonnettomuudet.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointiohjelman vireilläolosta on kuulutettu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain ja asetuksen mukaisesti Mynämäen kunnan ilmoitustaululla. Arviointiohjelma on pidetty nähtävänä Mynämäen kunnassa ja pääkirjastossa 16.1.–20.2.2009 välisen ajan ja siitä on pyydetty Mynämäen kunnan sekä muiden keskeisten viranomaisten lausunnot. Kuulutus arviointiohjelman nähtävänä olosta on julkaistu lehdessä Vakka-Suomen Sanomat. Arviointiohjelmaa esittelevä yleisötilaisuus on pidetty 28.1.2009 kahvila-ravintola Tuomaksen Tuvalla.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Lausuntoja on annettu 6 kpl. Mielenpitoja on esitetty 7 kpl. Lausunnot ja mielenpiteet on lähetetty hankkeesta vastaavan käyttöön 2.3.2009. Yhteenvedossa tuodaan esille lausuntojen ja mielenpiteiden keskeisin sisältö. Juhani Laaksonen on esittänyt yhteysviranomaiselle oman näkemyksensä erityisesti yleisötilaisuudessa esille tulleeisiin asioihin.

Lausunnot

Länsi-Suomen lääninhallituksen lausunnossa käsitellään terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten arviointia kyseisessä hankkeessa. Lääninhallitus toteaa, että ympäristövaikutusten arviointiohjelma ei ole kovin yksityiskohtainen eikä siitä selviä tarkasti, miten vaikutuksia aiotaan

arvioida. Selostuksessa on esitettävä kartalla mahdollisesti häiriintyvät kohteet koko lähivaiikutusalueella. Kuva 2.4, jossa on merkitty kartalle lähialueen asutus, ei kuitenkaan ulotu tälle etäisyydelle. Vaikutusten arvioinnissa tulee kartoittaa kaivot ja arvioida hankkeen vaikutukset niiden talousveden laatuun. Hajuhaittojen arviointi on tärkeä, koska hajuvaikutukset ovat suunniteltavassa tuotannossa pysyviä. Hajujen leviämisen ja niiden vaikutusten arvioinnissa on huomioitava alueen tuuliolosuhteet. Arviointiselostuksessa tulisi myös selvittää, aiheuttaako toiminta pölyämistä ja mitkä ovat mahdollisen pölyämisen vaikutukset. Sosiaalisten vaikutusten selvittämisessä voisi menetelmänä käyttökelpoinen olla kysely lähialueen vakinaisten ja vapaa-ajan asukkaiden keskuudessa. Kyselyn kautta on mahdollisuus täydentää tiedotustilaisuuksissa saatavaa informaatiota myös niiden asukasryhmien osalta, jotka eivät tilaisuuksissa ole olleet edustettuina. Sosiaalisten vaikutusten arvioinnin yhtenä osana voidaan nähdä myös toiminnalle sisä- tai ulkopuolelta tulevien riskitilanteiden kartoituksen pohjalta toteutettava turvallisuusvaatimusten arviointi. Sosiaalisten vaikutusten arviointiin vaikuttavat myös luontoon ja maisemaan, kulttuuriperintöön ja yhdyskuntarakenteeseen liittyvät tekijät, jotka on ohjelmassa mainittu otettavaksi mukaan arviointiin. Toiminnan vaikutusten seurannassa tulee ottaa huomioon myös ihmisiin kohdistuvien vaikutusten seuranta.

Museovirasto ilmoittaa, että Turun maakuntamuseo antaa lausunnon sekä rakennetun kulttuuriympäristön että arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Mynämäen kunnanhallitus ilmoittaa lausuntonaan kunnan ympäristönsuojelutehtäviä hoitavan ympäristöpäällikön, kunnan ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoitavan terveysvalvonnan johtajan ja kunnan rakennustarkastajan lausunnon mukaisesti seuraavaa: Arviointimenetelmät ovat riittävän laajat ja seikkaperäiset. Hankkeen tarpeellisuus on perusteltu muuttuvan lainsäädännön vaatimuksilla. Hankkeesta aiheutuvat merkittävimmät ympäristövaikutukset ovat haju ja liikenne sekä lannanlevityksessä fosforista aiheutuva vaikutus maaperään ja vesistöön. Myös rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat merkittävässä asemassa. Rakentamisen aikaiset vaikutukset on ohjelmassa ilmoitettu kuvattavan arviointiselostuksessa. Hankkeen liikennevaikutusten jatkotarkastelussa liikenteen aiheuttama mahdollinen turvallisuusriski sekä tiestön kantavuus tulisi myös huomioida jatkossa. Viihtyvyyden kannalta merkittäviä ovat erityisesti hanketoiminnasta aiheutuvat hajupäästöt. Hajua syntyy sekä itse kanalatoiminnasta että lannan käsittelystä, varastoinnista ja levityksestä. Hajuhaittojen vaikutusarvion yhteydessä tulisi esittää myös vallitsevat tuulensuunnat ja puuston tiheys, jotka vaikuttavat hajupäästöjen leviämiseen erityisesti lähimpien kohteiden kannalta. Lisäksi tulee vertailla lannan eri käsittelyvaihtoehtojen vaikutuksia hajun muodostumiseen ja leviämiseen. Hankkeen ihmisiin kohdistuvien sosiaalisten vaikutukset ja terveysvaikutukset jää arviointiohjelmassa pelkän maininnan varaan. Näiden vaikutusten tarkastelussa tulee jatkossa huomioida hankkeen paikallinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin ja asumiseen. Hankkeen vaikutukset on ehdotettu arvioitavan noin kahden kilometrin säteellä alueesta sekä liikenteestä aiheutuvat vaikutukset Palolaistentien ja Härmäsuontien varrelta. Ehdotetun 2 km rajauksen ulkopuolelle on jäänyt Ihalaisten koulu ja sen läheisyydessä toimiva ryhmäperhepäiväkot, joista toteutusvaihtoehdon VE 2 sijoituspaikalle on etäisyyttä noin 2 km. Toiminnot on tarpeen sisällyttää tarkastelualueeseen. Arviointiselostuksessa tulee tuoda esille, miten suunniteltu hanke vaikuttaa ihmisten elinolosuhteisiin. Toiminnan vaikutukset ihmisten terveyteen asuinalueilla ja muissa häiriintyvissä kohteissa tulee arvioida kattavasti. Tätä varten tulee koota tietoa vaikutusalueen väestörakenteesta ja elinoloista ja vaikutusten arviointiin tulee sisällyttää asutuksen lisäksi myös ne yritykset ja toiminnot, joiden toimintaan mahdolliset haju-, melu- ja viihtyvyyshaitat saattavat vaikuttaa. Arviointiin tulee sisällyttää myös vaikutukset häiriö- ja onnettomuustilanteissa. Mikäli hankealueen lähialueella sijaitsee käytössä olevia talousvesikaivoja, tulee ne sisällyttää mukaan arviointiin. Toteutusvaihtoehto VE0+ sijoittuu rakennusjärjestyksen mukaiselle suunnittelutarvealueelle. Vaihtoehdon mukainen rakentaminen sijoittuu olemassa olevalle rakennuspaikalle, jolloin ei lähinnä maankäyttöliisiin edellytyksiin painottuva erityisen edellytysten harkinta ole tarpeen. Vaihtoehdot VE1 ja VE2 sijoittuvat suunnittelutarvealueen ulkopuolelle. Alueella ei ole asemakaavaa eikä yleiskaavaa.

Turun museokeskus/Varsinais-Suomen maakuntamuseo ilmoittaa, että kulttuurihistoriallisten vaikutusten arviointi ei voi perustua pelkästään olemassa olevaan tietoon, vaan mm. muinaisjäännökset on selvitettävä maastotarkastuksella ja alueen kulttuurihistoriallisten arvojen arvioimiseksi on laadittava alueen asutus- ja maankäyttöhistorian selvitys.

Varsinais-Suomen Liitolla ei ole huomautettavaa arviointiohjelmaan.

Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinokeskus toteaa, että uutta tuotantolaitoksen sijoituspaikkaa valittaessa tulisi ottaa huomioon laitoksen laajennettavuus. Siipikarjatuotannossa rakennemuutos on viime aikoina ollut varsin voimakasta ja sen voidaan olettaa jatkuvan mm. häkkikanaloita koskevan siirtymäkauden päättyessä. Vaikka suunniteltu rakentaminen on hankkeessa varsin suuri, tuetussa rakentamisessa laajennettavuus on selvitettävä tukea haettaessa.

Mielipiteet

Juhani Hannula pitää suunniteltua kanalaa tehdaslaitoksena, joka tulee polkemaan munan hinnan alas ja aiheuttamaan perhevilljelijöille konkurssseja. Palolaistentietä ei ole rakennettu raskaalle rekkaliikenteelle, joka lisääntyy paljon. Tie on kapea eikä siinä pääse ohittamaan. Lasten kouluunmeno pyörillä rekkojen seassa on arveluttavaa. Hän toteaa, että lantamäärä edellyttää fosforitasovaatimusten perusteella 1300 ha levitysalaa, vuosia myöhemmin jopa 3000 ha. Kärpästen määrä muodostuu järkyttäväksi ja hanke aiheuttaa hajua. Miten haitat torjutaan? Hankkeen vaikutusalueelle kuuluu kesämökkiläisiä ja vakituksia asukkaita.

Liisa Iso-Kouvola ei halua estää naapurin elinkeinotoimintaa. Hän toteaa nykyisen vajaan 9000 kanan kanalatoiminnan haittojen ulottuvan jo erittäin laajasti naapurustoon. Hajuhaitta on ajoittainen, suurempi haitta on kärpäset ja kananraadot, joita eläimet kuljettavat silloin tällöin pihamaalle. Kärpähaitta on valtava. Kesäisin ulkona syöminen on täysin mahdotonta. Ulko-ovi on aina pidettävä kiinni. Kärpäset eivät tällaisena ilmiönä kuulu osana maaseudun elämään. Kärpästen torjunta sisätiloissa on arkipäivää ja lähes mahdotonta. Kärpästen määrä ei voi vähentyä, kun kanojen määrä kymmenkertaistuu! Palolaistentien kunto on erittäin huono ja tie on kapea ja mutkainen. Jos tietä pitkin alkaisi kulkea vielä nykyistä enemmän raskasta liikennettä, olisivat seuraukset katastrofaaliset. Palolaisten kylä on lapsiperheiden kylä, kouluikäisiä ja alle kouluikäisiä lapsia on alueella lähes joka talossa. Lapset pyöräilevät syksyisin ja keväisin kouluun ja myös aikuisia työmatkapyöräilijöitä tiellä on runsaasti. Liikenneturvallisuus olisi olemaan, jos lapset joutuisivat pyöräilemään samalla kapealla tiellä kuin munan- ja lannankuljetusrekat. Jos maaseudulle, asutusten lähetyville ruvetaan tekemään tällaista suurta hanketta, ollaan silloin väärillä raiteilla. Esitetyn laajuinen kanalatoiminta on jo teollisuutta ja sellaisen toiminnan paikka on hyvin kaukana asutuksesta, jossa myös mahdollinen huhuina kuultu laajennus 200 000 kanan kanalaan, olisi myös toteutettavissa. Asiassa tulisi saada aikaan järjellinen päätös ja osakeyhtiön jäsenten tulisi pohtia asiaa muidenkin kuin oman etunsa kannalta. Jos tällaiseen suurprojekti toteutetaan, se tulee tehdä mahdollisimman kauas asutuksesta, metsäalueelle, josta rakennetaan suora tieyhteys 8-tielle kuljetuksia varten. Kuljetukset Palolaisten tien kautta ja kanalarakennuksen sijoittaminen lähelle asutusta eivät tule kysymykseen.

Aki Kylänpää katsoi hankkeesta yleisölle tiedottamisen olevan riittämätön pelkästään paikallislehdessä. Palolaistentien alussa sijaitseva Vuorenpään asutusalue sijaitsee noin 1,5 km etäisyydellä suunnitellusta kanalasta. Alue on uusi ja asukkaat eivät miellä kanalan todellista sijaintia ja siitä aiheutuvia haittoja, kuten hajua ja raskaan liikenteen lisääntymistä. Vuorenpään alue on jäänyt sekä tiedottamisessa että arviointiohjelmassa liian vähälle huomiolle. Hän ilmoittaa asuvansa noin 150 m etäisyydellä olemassa olevasta kanalasta, kanalan olevan huonosti hoidettu ja aiheuttavan poikkeuksellisen paljon haittaa lähiympäristölleen. Kanala haittaa asumisviihtyvyyttä kärpästen ja hajuhaitan vuoksi enemmän kuin lähellä oleva sikala. Kärpäs- ja hajuhaitta on maaseudun tavanomaiseen tilanteeseen verrattuna poikkeuksellisen suuri heidän pihallaan. Kuolleita kanoja löytyy mm. lumen alta lähiympäristössä ja kissat tuovat kananjalokkoja heidän pihalleen. Alueen suuri kettu- ja supikanta asutuksen ympärillä on kanalan vuoksi liian rohkeasti käyttäytyvää. Kanamäärän yli kymmenkertaistuessa haittojen määrän voi vain kuvitella. Mitä pohjoisemmas tuleva kanala sijoitetaan, sen vähemmällä kokonaishaitoilla päästään.

Heidi Leppikoski vastustaa kanalahanketta. Palolainen on vuosisatoja ollut maaseutua, pientalo- ja pienkasvatusaluetta. Perinteinen maaseutu- ja kulttuurimaisema tuhoutuu tehdasrakennuksilla. Palolaisten kylän aukeassa peltomaisemassa ei ole hankkeelle riittävän tilavaa metsäaluetta. Palolaisten kylä lapsiperheiden aluetta. Kylää halkova Palolaistentie on kapea soratie eikä siinä ole kävelytietä. Lisääntyvä liikenne aiheuttaa suuren vaaratekijän tietä käyttäville koululaisille ja kävelijöille. Tie ei kuntosaa vuoksi kestä edes nykyistä liikennettä. Nykyisen

kanalan kärpäshaitta kasvaisi jopa 25-kertaiseksi. 10 vuoden aikana nykyisen kanalan kärpäset on myrkytetty vain kerran. Haju- ja raatohaitat tekevät asumisen mahdolltomaksi ja terveydelle vaaralliseksi. Kanala saastuttaa pohjavedet eli käytössä olevat kaivot. Kanala tuottaa pölyä, saastuttaa ilman ja aiheuttaa lasten sairastumista astmaan. Lantamäärä saastuttaa koko Palolais-ten kylän ja hajuhaitat estävät asumisen Palolaisissa. Hän esittää, että suurkanalahanke siirretään paremman tien varrelle vähintään 2 km päähän asutuksesta. Mynämäki on suuri kunta, jossa on tuhansia hehtaareja metsää kaukana asutuksesta.

Terhi Linjos esittää, että hankkeen tarpeellisuus tulisi tarkoin selvittää. Haitat ovat paikalliset ja hyöty kyseenalainen. Munatuotanto ei palvele lähiympäristöä ja rasittaa lähialueen ja kauempana olevaa asutusta. Hajuhaitat voivat levitä Mynämäen kirkonkylä-taajamaan saakka hyvällä tuulella. Vakka-Suomessa on jo nyt ongelmia suuren sikalatuotannon takia lannan levityksestä, joka aiheuttaa kymmenien kilometrien säteellä haju- ja kärpäshaittoja. Lannan kokonaismäärä ja sijoittamismahdollisuudet Vakka-Suomen alueella tulisi selvittää. Alueen vesistöt eivät kestä näin suuria fosfori- ja typpimääriä. Hanke olisi vastoin vesienhoidon järjestämisestä annettua lakia. Mynä- ja Laajoki kuuluvat vesienhoitojärjestelmään. Suuri kanala tarvitsee suunnattoman määrän rehua, jonka osalta tulisi selvittää, missä tällainen viljelypinta-ala on lisättävissä, ja jos on tarkoituksena käyttää tuontirehua, rehun alkuperä. Siipikarjan tuontirehusta on Euroopassa ollut ikäviä seurauksia. Liikenteen määrä alueella lisääntyisi eikä tierakenne kestä isoja ajoneuvoja. Hankkeesta aiheutuvat liikenteen hiilidioksidipäästöt olisivat kohtuuttomat. Kanalan sijoituspaikkakin on näin ollen täysin väärin suunniteltu. Se tulisi sijoittaa teollisuusalueelle. Sielläkin hajuhaitat voisivat häiritä muuta liiketoimintaa, kuten myynti- ja asiakaspalvelua yrityksissä. Mikäli suurkanala kuitenkin saisi luvan, tulisi lantakäsittely suorittaa kompostoimalla. Kuitaaminen ei hävitä haju- eikä kärpäshaittoja.

Sirkka-Liisa Salonen toteaa, että nykyisen kanalan hajuhaitat ovat ympärivuotisia; ulkona olo ja pyykin kuivatus on mahdotonta. Kärpäset valloittavat pihan ja sisätilat. Vaihtoehdossa 0+ haitat nelinkertaistuvat. Vaihtoehdot 1 ja 2 ovat teollisuuslaitoksia, jotka eivät sovi Mynämäkeen. Maatalouden päästöjä pitäisi vähentää eikä lisätä. Palolaistentie on mitoitettu yhteen suuntaan kuljettavaksi, tukkirekan tms. väistäminen on vienyt monta autoa ojaan. Ojat ovat keväisin ja syksyisin täynnä vettä. Siis kunnon tietä alueella ei ole nykyisinkään. Koululaisten kulkeminen kapealla tiellä on vaarallista. Kuitenkin lasten päivittäistä liikuntaa toivotaan.

Eeva Strand katsoo, että kyseessä oleva kanalahanke on pilottihanke, joka edistää olemassa olevaa kananmunien ylituotantoa merkittävästi. Hanke kuormittaisi merkittävästi peltojen ylläntuotantoa Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen tutkimustulosten mukaan. Lannan levitykseen tarvittava peltomäärä on merkittävä ja levitys aiheuttaa ongelmia. Tutkimusten perusteella Varsinais-Suomessa kasvit saavat fosforia 13 kertaa enemmän kuin tarvitsevat. Ylläntuotus johtuu sian- ja kanankasvatuksesta. Liikafosforista ei ole mitään hyötyä sadolle Varsinais-Suomessa. Pelloilta karkaava fosfori rehevöittää vesistöjä. Lantaa ei kannattane kuljettaa kauas. Arviointiohjelmassa on ilmoitettu, että ylimääräinen lanta viedään biokaasulaitokseen käsiteltäväksi, ellei peltoa ole lannanlevitykseen käytettävissä, ei perustu riittävään tietoon ja kokemukseen. Hän myös kysyy, miten seurataan lannan levityksen vaikutuksia? Arvioinnissa on muitakin merkittäviä asioita/haittoja, joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Nykyinen liikenneväylä ei sovellu merkittävälle rekkaliikenteelle. Sosiaaliset naapurisuhteet tulevat häiriintymään hankkeen myötä. Asumisviihtyvyys vähenee merkittävästi mm haju- ja kärpäsongelmista johtuen. Asema- ja yleiskaavan puuttuminen tulevaisuutta ajatellen merkitsee, että laitos ohjaa jatkossa merkittävästi mahdollista kaavaa. Kanalatoiminnassa sairaiden kanojen hävittäminen, munituskanojen elinkaaren suhteellinen lyhyys kontra suuri kanamäärä on valvonnassa ongelmallista. Tarkastelualueen rajausta liian suppea.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman sisältö pääosin YVA-asetuksen 9 §:n edellyttämällä tavalla. Arviointiohjelma ja hanke on varsin selkeä kokonaisuus, johon kuitenkin on tarpeen sisällyttää joitakin täydennyksiä arviointiohjelmasta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella.

Hankekuvaus

Hanke

Hankkeen kokonaiskuvaus on selkeä. Arviointiselostukseen vaikutuksia selvitetessä on kuitenkin kiinnitettävä huomiota siihen, että hankkeen ympäristövaikutusten aiheutuminen on kohdennettavissa toiminnan eri osiin, erityisesti varsinaiseen kanalaan ja lannankäsittelyyn. Hankekuvauksessa tulee myös ottaa huomioon parhaan käyttökelpoisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaan käytännön vaatimukset ja niitä koskeva tieto siipikarjan ja sikojen tehokasvatusta koskeva BAT-vertailuasiakirjassa sekä mm. Suomen ympäristökeskuksen julkaisussa Paras käytettävissä oleva tekniikka kotieläintaloudessa. Vaikutusten arvioimiseksi on tärkeää, että hankkeesta esitetään esim. lantalatilojen sijoittuminen sekä hankkeen tekniset tiedot riittävän tarkasti siten, että vaikutukset voidaan arvioida.

Aikataulu

Hankkeen tavoiteaikataulu on varsin tiivis ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja toteuttamista edellyttävien lupien osalta. Hankkeen aikataulu on tarpeen vielä tarkistaa arviointityön edetessä.

Luvat ja päätökset

Toteuttamisen edellyttämät luvat ja muut tarvittavat hyväksymismenettelyt on pääpiirteissään tuotu esille. Hankkeen on todettu edellyttävän maankäyttö- ja rakennuslain mukaista rakennuslupaa, mutta saman lain mukaisen suunnittelutarveratkaisun tarve ei käy ilmi arviointiohjelmasta. Hankkeen merkitys alueen nykyisiin olosuhteisiin nähden edellyttää merkittävyytensä vuoksi tavanomaista rakennuslupamenettelyä laajempaa harkintaa. Suunnittelutarveratkaisun tarve rakennuslupan yhteydessä tulee selvittää ja esittää arviointiselostuksessa. Myös mahdollinen uutta tieliittymää koskeva tarve tulee arviointiselostuksessa tuoda esille.

Vaihtoehtojen käsittely

Hankevaihtoehtoina on esitetty kanalatoiminta kanamäärille 8820 (nykytila eli 0-vaihtoehto), 40000 (vaihtoehto 0+) ja 100000 (vaihtoehdot 1 ja 2). Vaihtoehdot ovat selkeitä. Niiden valinta on perustunut hankkeesta vastaavan maanomistukseen ja tarpeisiin. Arviointiselostukseen tulee kuitenkin vielä tarkentaa, onko nykyistä kanalatoimintaa tarkoitus jatkaa, jos vaihtoehto 1 tai 2 toteutuu.

Vaihtoehtojen käsittely on asianmukaista. Arviointiohjelmassa lannankäsittelyvaihtoehtojen ratkaisut eivät ole kaikilta osin selvillä. Lannan kuivaus tai pelletointi on esitetty teknisinä käsittelyratkaisuuina. Vaihtoehtona on myös perinteinen lannan varastointi ja peltolannoitekäyttö tai toimittaminen biokaasulaitokseen käsiteltäväksi. Lannan käsittelyn vaihtoehtoja tulee arviointiselostukseen vielä selkeyttää ja tarkentaa sekä ottaa huomioon myös hankekuvauksessa erityisesti vaihtoehtojen 1 ja 2 osalta, joista ei ilmene, miten lantalatilat ja lannankäsittely sijoittuvat varsinaiseen kanalatoimintaan nähden.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Menetelmät

Vaikutusten selvittäminen perustuu suurelta osin jo tuotetun tiedon keräämiseen ja asiantuntija-arvioihin. Arviointimenetelmiä tulee tarkemmin kuvata selvitetävien vaikutusten yhteydessä kunkin vaikutuksen arvioinnin toteuttamisesta. Hankkeen vaikutusten selvittämisellä ja sii-

nä käytettävillä menetelmillä on tärkeä merkitys, koska kanalahankkeen vaikutuksia Suomessa ei tähän mennessä ole YVA-menettelyssä arvioitu. Arvioinnin tietopohja ja käytetyt lähteet nousevat merkittävään asemaan arvioinnissa. Arvioinnin tulee perustua luotettavaan selvitykseen. On myös huomattava, että olemassa olevat suositukset kotieläintuotannon vähimmäisetäisyyksistä asutukseen tai laitevalmistajan antamat tiedot eivät sellaisenaan sovellu laajan hankkeen vaikutusten tarkasteluun. Ravinnetaselaskelmat ym. antavat osaltaan tietoa sekä toiminnan tehokkuudesta että ympäristökuormituksesta. Hankkeen merkittävimmän haitan, hajun, arviointi hajupäästöjen matemaattisiin leviämismallilaskelmiin perustuen antaa varsin luotettavan ennusteen kanlavaihtoehtojen hajuvaikutuksesta ja vaikutuksen ulottuvuudesta, kun hankesuunnittelu on riittävän yksityiskohtaisella tasolla. Arviointiohjelmassa on todettu, että matemaattista mallinnusta ei ole tarkoitus tehdä, vaan hajupäästöjen leviämistä ja niistä aiheutuvaa haittaa arvioidaan yleisemmällä tasolla mm. kirjallisuudesta saatavien esimerkkien perusteella. Esitetty hajuhaitan arviointi vaikuttaa ohjelman mukaisena jäävän epävarmalle perustalle. Arviointimenetelmiä hajuhaitan osalta on siksi perusteltua selventää ja tarkistaa, jotta arvioinnissa voidaan varmistua tarpeellisen tiedon saamisesta vaihtoehtojen vertailemiseksi. Hajuhaitan voimakkuutta ja ns. miellyttävyysastetta tulee havainnollistaa myös kartalla.

Alueen nykytila

Hankkeen vaikutusten arviointia varten huolellisesti tehty alueen nykytilan kuvaus on keskeinen. Arviointiohjelmassa on lyhyesti ja selkeästi kuvattu alueen nykytila. Nykytilan kuvaus kaipaa kuitenkin lisäyksiä mm. seuraavissa asioissa:

- pintavesien osalta vesistöalue, hydrologiset perustiedot (valuma-alueen koko, virtaama), pintavesien laatua koskeva tieto
- lähin asutus tulisi esittää 1-2 km:n säteellä joka suuntaan kustakin vaihtoehdosta
- talousvesikaivot
- vaikutusalueella sijaitsevat muut eläinsuojat ja muut mahdollisia yhteisvaikutuksia aiheuttavat tekijät
- kunnassa ja lähialueilla lannanlevitykseen käytettävissä oleva ja siihen soveltuvat peltoalueet.

Tarkasteltavat vaikutukset ja lisäselvitysten tarve

Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan YVA-laissa edellytetyjä ympäristövaikutuksia. Hankkeessa keskeisimmät ja merkittävät vaikutukset on tuotu hyvin esille ja niiden tarkastelu on esitetty kohtuullisen kattavasti. Hankkeen merkittävimmät vaikutukset ovat erityisesti vaikutus alueen asukkaiden kannalta haju sekä liikenne ja näistä johtuvat viihtyvyshaitat. Jäljempänä käsitellään mm. näihin vaikutuksiin liittyviä tarkastelutarpeita sekä arviointiin liittyviä muita täydennystarpeita.

Haju ja siihen kytkeytyvät tekijät

Hajuhaittaa aiheutuu arviointiohjelman mukaan kanalan ilmanvaihdesta, lannankäsittelystä, varastoinnista, kuljetuksesta ja levityksestä. Haittojen arviointi näiden osalta yhteisvaikutuksineen on varsin keskeinen ja arviointiohjelman mukaisin menetelmin on riski, että arviointi jää epävarmaksi ja puutteelliseksi. Hajumallinnus voisi olla tarpeen erityisesti VE 0+ osalta, koska jo nykyisen laajuudesta toiminnasta on aiheutunut hajuhaittoja naapureiden ilmoitusten mukaan. Hajuhaitan arvioinnin kattavuutta kokonaisuudessaan on esitetyn pohjalta vaikea todeta, koska lannankäsittelyvaihtoehdot ja tarkastelun laajuus eivät ole arviointiohjelmassa kiteytyneet. Tämän vuoksi ympäristökeskus tuo esille seikkoja, joilla on merkitystä haittojen arvioinnissa. Esille tuotavista seikoista osa sisältyy arviointiohjelmaan.

Lannan käsittelyn ja keräämisen osalta on käytettävä riittävän tehokasta tekniikkaa. Lannankäsittelyvaihtoehtojen osalta arviointiohjelmassa tavanomaista peltolevitystä on katsottu voitavan toteuttaa vain nykytilan ja vaihtoehto 0+:n tapauksessa. Vaihtoehtojen 1 ja 2 osalta lannan käsittelyyn on suunniteltu runsaasti energiaa kuluttavaa kuivausta ja pelletöintiä. Mikäli kuitenkin osoittautuu, että nämä menetelmät eivät jostain syystä ole toteutettavissa, on tarpeen ottaa vaihtoehtoina tarkasteluun myös muita menetelmiä, mm. varastointi kompostointilaitalla ja levitys peltoon tai toimittaminen biokaasulaitokseen sen vastaanottokapasiteetin puitteissa käsiteltäväksi. Hajuhaittaa vaikuttaa myös lannan varastointipaikka ja lantatilojen kattaminen. Arvioinnissa on syytä esittää myös lannan varastointiaika kanalassa ja mahdollisessa muussa varastossa (kompostointilaita, lantala tms.) ennen kuivaamis-/pelletöintikäsittelyä sekä varastointiin

liittyvät haju- ja kärpäshaitat. Edelleen koko kanalatoiminnan ilmastointi ja poistoilman käsittely tulee esittää arviointiselostuksessa.

Vaikutusten ja niiden ulottuvuuden kannalta merkityksellistä on lannan levityspeltojen riittävyys lähialueella ja levityspeltojen sijoittumisen ennakoiminen vaikutusten tarkastelun toteuttamiseksi asianmukaisella tavalla. Sen vuoksi tiedon hankinta peltoalan riittävyydestä lannan levitykseen vähintään Mynämäen kunnan alueella mm. ympäristökeskuksessa olemassa olevaa tietoa päivittämällä on välttämätöntä. (Lannan fosfori- ja typpisisältö peltoalaa kohden Varsinais-Suomen kunnissa. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 11/2008). Ko. raportin mukaan Mynämäen kunnan alueella syntyvässä lannassa on ollut yhteensä kokonaistyyppiä v. 2007-2008 noin 40 kg/peltohehtaari ja fosforia noin 9 kg/peltohehtaari. Kanalahankkeen toteutuminen nostaisi kunnan alueella syntyvän typen määrää noin 70 000 kg (noin 48 kg:aan /peltoha) ja fosforin määrää noin 17 000 kg (noin 11 kg:aan /peltoha). Huomioon tulee ottaa, että kaikki kunnan pellot eivät mahdollisesti sovellu lannanlevitykseen esimerkiksi korkeiden fosforilukujen takia. Osa lannasta joudutaan näin viemään mahdollisesti kauemmaksi levitettäväksi. Tähän liittyvillä lannan kuljetusmatkoilla on myös merkitystä vaikutusten kannalta. Lannan ravinnesisältöön vaikuttaa myös käytettävä rehu ja ruokinnan optimointi.

Sosiaaliset ja terveysvaikutukset

Hankkeen vaikutuksia ihmisen elinoloihin koskeva osuus on niukka. Arvioinnissa yleisötilaisuuksissa ja mielipiteissä saatava palaute on arvokas tieto. Useimmiten palautteen yleisötilaisuudessa antavat ne, jotka kokevat haittaa ja ne, joihin hankkeen vaikutukset eivät ulotu, eivät ilmaise mielipidettään. Selkeät kysymykset sisältävä asukaskysely vaikutusalueella antaisi nykyisen toiminnan haitoista ja hankevaihtoehtojen vaikutusten ulottuvuudesta kattavamman kokonaiskäsityksen.

Kulttuuriarvot

Kulttuuriperinnön ja maisemallisten arvojen huomioon ottaminen toteutuu pääosin riittävästi arviointiohjelman mukaisin selvityksin. Maakuntamuseon edellyttämä laaja tarkastelu ei ole pelkästään tämän hankkeen selvitystyön puitteissa tarkoituksenmukaista, mutta Mynämäen kunnan alueen ollessa asutushistorialtaan vanhaa aluetta on kiinteiden muinaisjäännösten karttoittaminen hankkeen vaikutusalueella, erityisesti rakentamiseen ja liikenteeseen suunnitelluilla ja niitä ympäröivällä alueella tarpeen, ellei tiedon voida katsoa riittävässä määrin olevan olemassa.

Liikenne

Liikennevaikutukset sisältyvät arviointiohjelmaan asianmukaisesti. Kuljetusten ajoittumista viikoittain ja vuorokaudenajoittain tulee esitetyn lisäksi tarkastella. Lisääntyvän liikenteen vaikutus paikallistiestön kunnolle erityisesti kelirikkoaikana on myös merkittävä. Siksi tieverkon kunnosta huolehtimisen vastuu tulisi arviointiselostuksessa selkeästi esittää.

Riskit

Selostukseen sisällytetään toimintaan liittyviä ympäristöriskejä ja ympäristöonnettomuuksien mahdollisuuksia. Tähän liittyen myös suunnitellun toiminnan häiriötilanteiden vaikutusta tulee arvioida. Suuryksikön mahdolliset terveydelliset riskit niin eläimille kuin ihmisillekin (eläintaudit, lintuinfluenssa ym.) tulee arvioida ja niihin varautuminen on esitettävä tässä vaiheessa siinä laajuudessa kuin se suunnitteluvaiheessa on mahdollista.

Epävarmuustekijät

Keskeiset epävarmuustekijät ja oletukset on arvioinnissa tuotu esille.

Haitantorjunta

Arviointiohjelmassa on esitetty haitallisten vaikutusten vähentämiskeinoja. Arviointiselostuksessa tulee esittää myös haitallisten vaikutusten torjuntaa koskevat konkreettiset keinot ja käsitellä niiden tehokkuutta sekä ympäristövaikutuksia myös parhaan mahdollisen tekniikan näkökulmasta. Kärpäshaittojen osalta on tarpeen esittää selkeät perusteet arviointiohjelmassa mainitulle haitan vähentymiselle laajennetussa toiminnassa. Myös olemassa olevan toiminnan yhteyteen suunnitellun vaihtoehdon osalta olisi hyvä esittää nykyisten ja suunniteltujen toimenpiteiden laatu ja ajoittuminen. Kanalan ilmastoinnin periaatetta ja mahdollista poistoilman ha-

jusuodatusta tai sen tarvetta ei ole kuvattu, selostuksessa se olisi hyvä kuvata. Poistoilman hajuodatuksen lisäksi myös muita hajuhaittojen lieventämismahdollisuuksia tulee arvioida (esim. lantalan kattaminen, lannan peittäminen turpeella, turpeen käyttö kuivikkeena).

Vaikutusalue

Hankkeen välittömien vaikutusten vaikutusalue on rajattu noin 2 kilometrin etäisyydelle suunnitellusta toiminnasta. Liikennevaikutusten osalta vaikutuksia tarkastellaan laajimmillaan valtatie 8:lle asti. Vaikutusten tarkastelualueita voidaan pitää lähtökohtaisesti riittävänä. Tarkastelun perusteella hankkeen aiheuttamien eri vaikutusten kohdistuminen on arviointiselostuksessa hyvä esittää myös erikseen vaikutustyyppittäin/-kohteittain, jolloin vaikutusalueet eri vaikutustyyppillä ovat eri laajuiset ja niiden merkitys voidaan selkeästi hahmottaa. Esimerkiksi lannanlevitysalueiden sijoittuminen ja etäisyys kanalasta ei todennäköisesti jää 2 kilometrin etäisyydelle.

Hankkeen eri vaiheet

Hankkeen rakentamisvaihe ja toiminta on otettu arvioinnissa huomioon. Hankkeen lopettamisvaihetta ei ole käsitelty. Hanketta koskeva rakentamis- ja toiminta-aika sekä mahdollinen toiminnan lopettaminen eli hankkeen ns. elinkaari tulee ottaa arvioinnissa huomioon.

Seuranta

Hankkeen vaikutusten seuranta on otettu huomioon ja arviointiselostuksessa esitetään arvio siitä, miten toiminnan vaikutuksia tarkkaillaan. YVA-menettelyssä seurannan päätavoitteena on tuottaa tietoa haittojen ehkäisemiseen. Ympäristökeskus katsoo, että hankkeelle tulee arviointiselostuksessa esittää yleispiirteinen seurantaohjelma YVA-lain mukaisesti, jossa omavalvontaan ja lupamenettelyihin liittyvät seurantavelvoitteet muodostavat keskeisimmät osat. Seurantaohjelmaan tulee myös sisällyttää esim. 5 toimintavuoden jälkeen vertailu toteutuneen toiminnan aiheuttamien vaikutusten ja YVA-menettelyssä arvioitujen vaikutusten vastaavuudesta.

Osallistuminen

Arviointimenettelyssä on keskeistä osallistuminen ja sen avulla saatavan palautteen aito huomioon ottaminen sekä hankkeen ympäristövaikutusten riittävä selvittäminen. Arvioinnissa on sidosryhmille varattu tähän mennessä riittävä mahdollisuus ilmaista mielipiteensä ja antaa lausuntonsa hankkeesta. Hankkeessa ei ole nimettyä hanke- tai seurantaryhmää. Arviointityön edetessä tulee varmistua siitä, että viranomaisilla, vaikutusalueen asukkailla ja yhteisöillä on mahdollisuus saada hankkeesta riittävästi tietoa.

Raportointi

Arviointiohjelma on rakenteeltaan hyvä ja jäsentynyt. Arviointiohjelmassa on kuvattu hanke, vaihtoehdot ja selvitettävät vaikutukset, joiden osalta arviointiselostuksen raportoinnissa tulee ottaa huomioon edellä lausunnossa todetut arviointia koskevat sisällölliset täydentämistarpeet ja huolehtia selkeästä ja jäsentyneestä esitystavasta ja tiedon esittämisestä havainnollisesti riittäväan kartta-, havainnekuva- ja muuhun materiaaliin perustuen. Arviointiselostuksen laatimisessa on myös otettava huomioon, että vaikutusten kohdentuminen esitetään mahdollisimman havainnollisesti. Arviointiselostusta laadittaessa tulee ottaa huomioon, että selvitettävät vaikutukset ja asiat esitetään siten, että lausunnoissa esille nousseisiin keskeisiin kysymyksiin on arviointiselostuksesta löydettävissä jossain muodossa vastaus.

Vaihtoehtojen vertailu

Tarkasteltavien vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia vertaillaan arviointiselostuksessa. Arviointiselostuksessa tulee esittää, millä menetelmällä vertailu suoritetaan ja millä perusteilla eri vaikutuksia arvotetaan, jotta arvioinnin tulokset välittyvät lukijalle.

Yhteenveto ja ohjeet jatkotyöhön

Arviointiohjelma kattaa esitetyillä lisäyksillä ja tarkennuksilla keskeiset YVA-menettelyssä selvitettävät sekä lausunnoissa esille tulleet asiat. Esitettyjen selvitysten hankkiminen on hankkeesta vastaavan tehtävä. Arvioinnin aikana tulee tarpeen mukaan pitää yhteyttä YVA-

menettelyssä mukana oleviin asiantuntijaviranomaisiin. Hankkeessa käyttökelpoisia selvityksiä ja lisätietoja on saatavissa mm. Lounais-Suomen ympäristökeskuksesta. Arviointityön etenemisessä tulee ottaa huomioon, että tarvittaville selvityksille on käytettävissä riittävä ja selvitysten kannalta sovelias aika.

LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Menettelyn aikana saadut alkuperäiset lausunnot ja mielipiteet säilytetään Lounais-Suomen ympäristökeskuksen arkistossa. Yhteysviranomaisen lausunto lähetetään tiedoksi lausunnonantajille ja mielipiteen esittäjille, jotka ovat antaneet osoitetietonsa.

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävänä 20.3.2009 alkaen internetissä Lounais-Suomen ympäristökeskuksen kotisivulla osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/los> > ympäristönsuojelu > ympäristövaikutusten arviointi ja virka-aikana yhden kuukauden ajan Mynämäen kunnanvirastossa ja pääkirjastossa

Ympäristökeskuksen johtaja

Risto Timonen

Ylitarkastaja

Seija Savo

- Liitteet**
1. Luettelo lausunnonantajista ja mielipiteen esittäjistä
 2. Suoritemaksun määräytyminen ja sitä koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Suoritemaksu **4 370 €**

Jakelu Juhani Laaksonen suoritemaksua vastaan

Tiedoksi

- Alueelliset ympäristökeskukset
- Lausunnonantajat
- Elintarvikevirasto Evira
- Lounais-Suomen metsäkeskus, Pori
- Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
- Suomen ympäristökeskus
- Turun tiepiiri
- Ympäristökeskus/osastot
- Ympäristöministeriö

LUETTELO LAUSUNNONANTAJISTA JA MIELIPITEEN ESITTÄJISTÄ**LAUSUNNONANTAJAT**

Länsi-Suomen lääninhallitus
Mynämäen kunta
Museovirasto
Varsinais-Suomen Liitto
Varsinais-Suomen museokeskus
Varsinais-Suomen työ- ja elinkeinokeskus

MIELIPITEEN ESITTÄJÄT

Hannula Juhani
Iso-Kouvola Liisa
Kylänpää Aki
Leppikoski Heidi
Linjos Terhi
Salonen Sirkka-Liisa
Strand Eeva

LIITE 2**MAKSUN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUA KOSKEVA MUUTOKSENHAKU**

Maksu määräytyy ympäristöministeriön asetuksessa (1387/2006) alueellisen ympäristökeskusten maksullisista suoritteista olevan maksutaulukon mukaisesti.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.